

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง เบญจศีลกับการสร้างสันติสุขในสังคมไทย มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาเบญจศีลในพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อวิเคราะห์การใช้หลักเบญจศีลกับการสร้างสันติสุขในสังคมไทย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษาจากเอกสารต่างๆ และอาศัยการลงพื้นที่หา กลุ่มเป้าหมาย คือ บรรพชิต กับคฤหัสถ์ จำนวน ๒๐ รูป/คน ในเขตพื้นที่อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้เฉพาะเนื้อเรื่องหลักเบญจศีลในพระพุทธศาสนา กับการสร้างสันติสุขในสังคมไทย ซึ่งได้แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยนี้มุ่งศึกษาความหมายและความสำคัญของหลักเบญจศีลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคมที่ปรากฏในเอกสารโดยแบ่งได้ดังนี้ (๑) ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) จากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๓๙ (๒) ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) อาทิ ตำราวิชาการและงานวิจัยหรืองานนิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักเบญจศีล ๒) ขอบเขตด้านพื้นที่ และ ๓) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย คือ บรรพชิต และคฤหัสถ์ ในเขตอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และอาศัยการสังเกต ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์และประมวลผล สรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะดังต่อไปนี้

๔.๑. สรุปผลการวิจัย

๔.๑.๑ หลักเบญจศีลในพระพุทธศาสนา

หลักของพุทธศาสนาทุกสิ่งในสังคมล้วนอาศัยดำรงอยู่ในลักษณะพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน ขึ้นต่อกันและกัน มีความสัมพันธ์กันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเสมอภาวะที่สิ่งนี้มีเพราะมีสิ่งนี้เป็นปัจจัย ดังนั้นไม่ว่าปัจเจกบุคคลจะกระทำการสิ่งใดทุกการกระทำจะส่งผลถึงสังคมครอบครัว และสังคมประเทศเสมอๆ ซึ่งโดยธรรมชาติปัจเจกบุคคลมีความต้องการเหมือนกัน คือ ความสงบ ความสุข และมีสันติสุขอย่างทัดเทียมกัน พระพุทธเจ้าจึงทรงมีหลักพื้นฐานง่ายๆ เพื่อให้มีความประพฤติชอบทางกายและวาจา ให้มีข้อปฏิบัติในการเว้นจากความเดือดร้อน ความทุกข์ ให้มีการควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน ทั้งนี้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ความทุกข์ที่จะเกิดขึ้นในสังคม นั่นคือหลักเบญจศีล คือ ๑) การเว้นจากการฆ่าสัตว์ คือขอให้มีความเมตตาและความกรุณา

๒) การเว้นจากการลักทรัพย์ คือขอให้มีการประกอบอาชีพในทางสุจริต ๓) การเว้นจากประพตติผิดในกามทั้งหลาย หรือการเว้นจากการผิดประเวณี คือขอให้มีการรักษามันในคู่ครองของตนเองเท่านั้น หรือมีการสำรวม ๔) การเว้นจากการกล่าวเท็จ คือขอให้มีการมีสัจจะในตนเองและมีสัจจะต่อผู้อื่น ๕) การเว้นจากการดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติดให้โทษอื่นๆ อันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่ประมาท

๔.๑.๒ วิเคราะห์การใช้หลักเบญจศีลกับการสร้างสันติสุขในสังคมไทย

หลักเบญจศีลของพระพุทธเจ้าเป็นหลักสัจจะที่เป็นสากล ซึ่งปัจเจกบุคคลได้พิสูจน์แล้วว่าชีวิตที่แก้ไขความเดือดร้อน ความทุกข์ และมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตได้พบความสุข ความสงบ มีสันติสุขนับอนันต์ได้นั้นเพราะได้นำหลักเบญจศีลมาประพตติปฏิบัติ อาทิ ข้อ ๑. การเว้นจากการฆ่าสัตว์ที่เท่ากับชีวิตของตัวเรามีหลักประกันความมั่นคง มีความปลอดภัยในชีวิต ข้อ ๒. การเว้นจากการลักทรัพย์ หรือถือเอาทรัพย์สินที่เจ้าของเขาไม่ยินยอมให้ ก็เท่ากับชีวิตของตัวเรามีหลักประกันในทรัพย์สิน ข้อ ๓. การเว้นจากประพตติผิดในกามทั้งหลาย หรือการเว้นจากการผิดประเวณี เท่ากับเป็นการรักษาและคุ้มครองสถาบันครอบครัวให้มีความสุขความสงบดียิ่งๆ ขึ้น ข้อ ๔. การเว้นจากการกล่าวเท็จ การเว้นจากพูดเท็จโกหก หลอกลวง งดเว้นจากคำพูดที่บิดเบือนจากความจริง ซึ่งความสัตย์จริงย่อมไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นหลักประกันความสุขความสงบ และ ข้อ ๕. การเว้นจากการดื่มสุราเมรัยและสิ่งเสพติดให้โทษอื่นๆ เท่ากับเป็นการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง มีสติสัมปชัญญะ และไม่ประพตติชั่วต่างๆ

เมื่อปัจเจกบุคคลส่วนมากมีชีวิตอยู่ด้วยการประพตติธรรม ย่อมไม่นำพาซึ่งความเดือดร้อน ความทุกข์ทั้งปวงให้กับปัจเจกบุคคลอื่นๆ กอปรปัจเจกบุคคลผู้ใดมีเบญจศีลย่อมคิดถึงและกระทำคุณประโยชน์เพื่อสาธารณชนอันอนันต์ ซึ่งปัจเจกบุคคลเสมือนเป็นกระจกเงาที่ทำหน้าที่สะท้อนถึงสังคมครอบครัวและสังคมประเทศ เมื่อ“ธรรมย่อมรักษาคุ้มครองผู้ประพตติธรรม” ปัจเจกบุคคลเป็นผู้ประพตติธรรมและหลักเบญจศีลเป็นธรรมจึงรักษาคุ้มครองปัจเจกบุคคลให้มีความมั่นคงปลอดภัย และสะท้อนถึงสังคมครอบครัว ให้มีความสงบ ผาสุก มั่นคง และสะท้อนถึงสังคมประเทศให้สาธารณชนมีสันติสุขอย่างทัดเทียม ซึ่งหลักเบญจศีลสร้างสันติสุขต่อปัจเจกบุคคล สังคมครอบครัว และสังคมประเทศได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดกาล

๔.๒. ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้บริหารงานทุกหน่วยงานราชการต้องกำกับดูแลการกระทำผิดวินัยของข้าราชการโดยเคร่งครัดและให้ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในการรักษาศีล ๕ หรือมากกว่าศีล ๕ และสำนักงานพระพุทธศาสนา หน่วยงานของรัฐบาลและหน่วยงานเอกชนควรทำงานแบบบูรณาการร่วมกันทำโครงการเผยแผ่พระธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า อาทิ ทำโครงการหน่วยงานรัฐบาลรักษาศีล ๕ หรือโครงการ

ครอบครัวศีล ๕ แล้วขยายเผยแผ่ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับศีล ๕ เพื่อให้สถานศึกษาทุกระดับ การศึกษา เยาวชน ประชาชนได้เข้าใจถูกต้องและปฏิบัติศีล ๕ ได้ถูกต้องและครบถ้วน

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรมีการศึกษา เรื่อง การได้ทรัพย์สินที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามศีลข้อทินนาทานา เวมณี กับผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

๒) ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้หลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนา เพื่อ แก้ปัญหาการทุจริตในสังคมไทย